

ชื่อเรื่อง การวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจประกัน
วินาศภัยที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Title An Analysis of Performance of Non – Life Insurance Business in
The Stock Exchange of Thailand

ชื่อผู้วิจัย นางสาวกรณษา บุญภา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail : boonpar2@hotmail.com
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร แสงวารี
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail : kecon2546@yahoo.com

บทคัดย่อ

สถาบันการเงินและธุรกิจประกันภัย ซึ่งถือว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้ธุรกิจทั้งหลายดำเนินงานได้อย่างปกติ ช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจของตน โดยแบ่งเป็น 2 ด้านด้วยกันคือ ด้านมหภาค มีบทบาทในการระดมเงินทุนจากสถาบันต่างและประชาชนทั่วไป และด้านจุลภาคทำหน้าที่ประกันความเสี่ยงของระบบเศรษฐกิจซึ่งเป็นธุรกิจที่ช่วยหนุนให้การดำเนินงานของธุรกิจการเงินและการลงทุนให้ดำเนินการต่อไปได้ ธุรกิจประกันวินาศภัยถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่สร้างความมั่นคงและเชื่อมั่นให้กับเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนว่ามีผู้ที่คอยรับการเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตโดยไม่คาดฝัน ซึ่งมีผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศทำการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ประชาชนกล้าที่จะลงทุนหรือบริโภคมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้คุณภาพของสังคมดีขึ้นอีกด้วย

บทความนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยวิเคราะห์ในภาพรวม และ เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยแยกเป็นกลุ่มบริษัทประกันวินาศภัยขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก

ผลการศึกษา พบว่าในภาพรวมของอัตราส่วนทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีความสามารถในการดำเนินงานดีกว่ากลุ่มบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก และยังทำการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมเฉลี่ยแล้วยังนับได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

คำสำคัญ : ความสามารถในการดำเนินงาน ธุรกิจประกันวินาศภัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

A financial institution and insurance industry plays an important role in propelling business with minimize risk. The benefit of industry to society can be divided 2 levels. At macro level, this institution accumulate saving and investment fund from various organization as well as population. At micro level,

this institution help minimize the risk of business firm and economy which promote business and investment

Non – life insurance business is make stability and trust for economic of country and people, who is get risk may happen in the future .So non – life insurance business make economic development of country to continue. The people dare in investment or consume and the social is better

The objective of this study is analyze performance of non – life insurance business listed in the stock exchange of Thailand and compare average financial ratio by categorized non- life insurance companies into 3 groups ; big, medium and small group.

The result of this study, using the 4 financial ratio are Liquidity Ratios, Profitability Ratios, Activity or Efficiency ratios and Financial Ratio indicates that the large companies performs better than medium and small companies and compare . In addition, all company out perform as compare to the overall industry performance

Keywords: Performance, Non – life insurance business, The Stock Exchange of Thailand

บทนำ

ในปัจจุบันนักลงทุนให้ความสนใจในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เป็นจำนวนมากซึ่งมีหลากหลายรูปแบบหนึ่งในนั้นก็คือสถาบันการเงินและธุรกิจการประกันภัย โดยแบ่งออกเป็นธุรกิจประกันชีวิตและประกันวินาศภัย ซึ่งมีบทบาทในการระดมเงินทุนจากสถาบันและประชาชนทั่วไปซึ่งเป็นบทบาทในด้านมหภาคของธุรกิจประกันภัยนอกจากนี้บริษัทประกันภัยยังมีบทบาทที่แตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ คือในด้านจุลภาค คือ ทำหน้าที่ประกันความเสี่ยงของระบบเศรษฐกิจซึ่งเป็นธุรกิจที่ช่วยหนุนให้การดำเนินงานของธุรกิจการเงินและการลงทุนให้ดำเนินการต่อไปได้ และจากการศึกษาทำให้พบว่าตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมาธุรกิจประกันภัยมีอัตราการขยายตัวที่ดีขึ้นจนถึงปี 2548 ธุรกิจประกันภัยมีอัตราการเจริญเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 10.71 โดยธุรกิจประกันชีวิตมีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 10.25 และธุรกิจประกันวินาศภัยมีอัตราการเจริญเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 11.58 ขณะที่อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยอยู่ที่ร้อยละ 4.5

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าธุรกิจประกันวินาศภัยของประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและก้าวกระโดดพอสมควรเมื่อเทียบกับสภาวะการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงของการเปิดเสรีธุรกิจประกันภัยที่อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติมาร่วมลงทุนเป็นพันธมิตรหรือเข้ามาดำเนินการเต็มตัวได้ รวมทั้งมีการประกาศใช้"พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 " ซึ่งบังคับให้รถยนต์ทุกคันต้องทำประกันภัยโดยมีผลบังคับใช้วันที่ 5 เมษายน 2536 และในปี 2538 ยังมีผลบังคับใช้รวมถึงรถจักรยานยนต์ด้วยจึงมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการประกันวินาศภัยให้กับประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของการประกันวินาศภัยมากยิ่งขึ้นจึงเป็นผลให้ธุรกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น

ประการสุดท้ายเนื่องมาจากธุรกิจประกันภัยแตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ ทั่วไปเพราะการประกันภัยเปรียบเสมือนแหล่งเงินกองทุนรวมของบุคคลที่สมัครเป็นสมาชิกเงินกองทุนนั้นๆ เพื่อแบ่งเบาภาระหรือบรรเทาภัย โดยการช่วยเหลือด้านการเงินให้แก่สมาชิกทุกคนในกองทุนรวมนั้นในยามที่สมาชิกใด ๆ ของกองทุนรวมนั้นได้รับประสบอุบัติเหตุหรือประสบภัยธรรมชาติ

จากข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นมูลเหตุจูงใจในการศึกษาความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัยถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจประกันภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจึงจำเป็นต้องศึกษาวิจัยศักยภาพ ความสามารถ การปรับตัวให้อยู่รอดนโยบายของรัฐที่กำกับดูแลและรักษาผลประโยชน์ในการแข่งขัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการ พัฒนาปรับปรุง ให้เท่ากับการ

เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมโลก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจประกันภัยและระบบสถาบันการเงิน ตลอดถึงสวัสดิการทางสังคมโดยส่วนรวมของคนไทย

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

อำนาจ วงศ์พิณีจิวโรดม (2536) ทำการศึกษาโดยมีความมุ่งมั่นที่จะพยากรณ์บริษัทที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นบริษัทที่ไม่มีความมั่นคงในอนาคตเพราะหากทราบล่วงหน้าว่าบริษัทใดน่าที่จะไม่มีความมั่นคงนั้น ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนรับผิดชอบจะแก้ปัญหาให้ทันเหตุการณ์ ก่อนที่เหตุการณ์จะลุกลามออกไป โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่อัตราส่วนเบี่ยงประกันภัยรับเงินสุทธิต่อเงินกองทุน อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของเบี่ยงประกันภัยรับสุทธิอัตราส่วนเบี่ยงประกันภัยรับสุทธิต่อเบี่ยงประกันภัยรวม อัตราส่วนเงินสำรองเชิงเทคนิคต่อสินทรัพย์สภาพคล่อง อัตราส่วนกำไรจากการรับประกันภัยต่อรายรับจากการลงทุน อัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษีต่อเงินกองทุนเฉลี่ย อัตราส่วนเงินสำรองทางเทคนิครวมกับเงินกองทุนต่อเบี่ยงประกันภัยรับสุทธิและอัตราส่วนเงินสำรองทางเทคนิคต่อเงินกองทุน เพื่อใช้ในการอธิบายถึงความผันแปรของการเป็นสมาชิกของกลุ่มบริษัทที่มั่นคงและไม่มั่นคง ส่วนการกำหนดสถานภาพของบริษัทที่มั่นคงและไม่มั่นคงนั้น อาศัยผลการวิเคราะห์ของกรมการประกันภัย และมีการวิเคราะห์แบบจำแนกกลุ่มโดยแบ่งข้อมูลเป็น 2 ชุด ได้ผลการพยากรณ์กลุ่ม model มีความแม่นยำสูงมากคือพยากรณ์ผิดพลาดเพียง 2 รายจาก 60 ราย จากนั้นได้สร้างระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าจากวิธีการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่มนี้ โดยสร้างสัญญาณเป็นกรณี 1 ปี และ 2 ปีล่วงหน้า ในการพยากรณ์ค่าคะแนนการจำแนกกลุ่ม ผลการพยากรณ์ของสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า 2 ปี ผิดพลาดมากคือพยากรณ์บริษัทที่ไม่มีความมั่นคงถูกต้องเพียง 4 รายจาก 11 ราย และพบว่าสาเหตุของการพยากรณ์ที่ผิดพลาดมากนี้เป็นเพราะตัวแปรอิสระต่างๆ มีความผันแปรในระหว่างปีสูงมากจึงทำให้การพยากรณ์โดยใช้ข้อมูลในอดีตไม่อาจจะให้ผลได้ดี

รณชนม์ โอภาเฉลิมพันธ์(2542) ทำการศึกษาถึงโครงสร้างตลาดของธุรกิจประกันวินาศภัย และความสามารถในการประกอบการระหว่างบริษัทประกันวินาศภัย ในการศึกษาเชิงคุณภาพและศึกษาเชิงปริมาณ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนในการศึกษา คือ

1. การศึกษาโครงสร้างทางการตลาดของธุรกิจประกันภัย ว่ามีโครงสร้างเป็นแบบตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด เนื่องจากมีผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก สินค้ามีลักษณะแตกต่างกันเล็กน้อยแต่มีความแตกต่างทางด้านราคาและมีการแข่งขันทั้งด้านการแข่งขันที่ใช้ราคา และการแข่งขันที่ไม่ใช้ราคา
2. การศึกษาความสามารถในการแข่งขันของบริษัทประกันวินาศภัย โดยใช้อัตราค่าเสียหาย อัตราค่าใช้จ่าย อัตราค่าบำเหน็จ และอัตรากำไร ในการศึกษาพบว่าอัตราค่าเสียหายของประกันภัยรถยนต์สูงสุด และประกันอัคคีภัยต่ำสุดและพบว่าประกันภัยรถยนต์มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่ำสุดและประกันอัคคีภัยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงสุด ส่วนอัตราค่าบำเหน็จพบว่าทุกประเภทการประกันภัยมีการเอาประกันภัยต่อจำนวนมาก

ด้านความสามารถในการประกอบการลงทุน พบว่าบริษัทขนาดใหญ่จะลงทุนสูงกว่าบริษัทที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กเนื่องจากมีเบี่ยงประกันและทรัพย์สินที่มากกว่า อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในการลงทุนแล้วบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กกลับมีผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าบริษัทขนาดใหญ่ เนื่องจากบริษัทประกันภัยขนาดใหญ่มีการลงทุนที่กระจายมาก และมีการลงทุนระยะยาวมากกว่าบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมถึงมีสินทรัพย์ถาวรเป็นจำนวนมากที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ด้านการวิเคราะห์การประหยัดที่เกิดจากการเอาประกันภัย พบว่าในช่วงแรกของการศึกษามีการรับประกันภัยต่อมาก แต่มาในระยะหลัง บริษัทประกันภัยจะรับประกันภัยไว้เองมากขึ้นและบริษัทที่เน้นการรับประกันภัยรถยนต์และสุขภาพจะมีการเอาประกันภัยต่อเป็นจำนวนน้อย

เกษม คัมพรสิน (2543) ทำการศึกษาเพื่อให้ทราบศักยภาพในการแข่งขันของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทยโดยการเปรียบเทียบและทราบความสัมพันธ์ทางสถิติของลำดับชั้นศักยภาพที่แต่ละบริษัทได้รับการจัดอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่แสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภค หน่วยธุรกิจ ตลอดจนภาครัฐที่กำกับดูแลธุรกิจนี้ในการนำไปใช้เป็นแนวทางประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจเพื่อรองรับกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยการวิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานธุรกิจประกันภัยจัดทำโดยกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์เป็นหลักและมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ อัตราส่วนและผลต่างของอัตราส่วน รวม 21 ชนิด โดยใช้เกณฑ์ (benchmark) ในการประมาณค่าอัตราส่วนทั้งแบบจิตพิสัย และแบบวัตถุพิสัย

ปริดี โพธิ์วิจิตร(2543) ศึกษาถึงความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทประกันภัยและศึกษาถึงการตัดสินใจของนักลงทุนที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทประกันภัย การศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. เป็นการวิเคราะห์สถานะทางการเงินจากอัตราส่วนที่ทำการคำนวณได้ พบว่าบริษัทที่เลือกศึกษามีทั้งบริษัทที่มีผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าอัตราส่วนของอุตสาหกรรมและบริษัทที่มีผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าอัตราส่วนอุตสาหกรรมและบริษัทประกันภัยเกือบทุกบริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2540 เพราะอัตราผลกำไรของบริษัทมีอัตราลดลงและบางบริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุนในช่วงปี 2540-2542 ในด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของบริษัทประกันภัยแต่ละบริษัทพบว่ามีความสัมพันธ์กับประเภทของหลักทรัพย์ที่ลงทุน
2. การหาความสัมพันธ์ของค่าอัตราส่วนที่ได้กับการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทประกัน พบว่าอัตรากำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทนั้นในทิศทางเดียวกันและพบว่าผู้ลงทุนจะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีผลตอบแทนสูงสุดและความเสี่ยงต่ำสุดถึงมากที่สุดโดยตรงกันข้ามผู้ลงทุนจะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีผลตอบแทนต่ำและมีความเสี่ยงสูงน้อย

วิระวัฒน์ จันทพงษ์(2539) ศึกษาถึงความสามารถในเชิงเปรียบเทียบระหว่างบริษัทประกันวินาศภัยของไทยกับบริษัทต่างประเทศเพื่อเป็นสัญญาณเตือนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้เล็งเห็นปัญหาและหาหนทางในการเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในตลาดการค้าเสรีในอนาคต สำหรับผลการวิเคราะห์ในส่วนของภาพรวมของธุรกิจประกันวินาศภัย สรุปได้ว่าธุรกิจประกันวินาศภัยในประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของเบี้ยประกันภัยที่สูงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ธุรกิจดังกล่าวยังมีการกระจุกตัวของเบี้ยประกันภัยอยู่กับกลุ่มบริษัทใหญ่ๆ การประกันภัยประเภทรถยนต์มีสัดส่วนของเบี้ยประกันภัยมากที่สุดและมีมูลค่าการจ่ายค่าสินไหมทดแทนมากที่สุดด้วย เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของบริษัทประกันวินาศภัยไทยกับของต่างประเทศ ด้วยอัตราส่วนที่สำคัญๆ(Ratio Analysis) แล้วพบว่าความสามารถในการดำเนินธุรกิจโดยรวมนั้นบริษัทประกันวินาศภัยไทยเสียเปรียบบริษัทต่างประเทศ ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการบริหารความเสี่ยง ความสามารถในการบริหารค่าจ้างหรือค่าเบี่ยง และความสามารถในการลงทุน

จันทนา บริกัปปกุล(2543) ศึกษาถึงผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่ออัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมประกันภัยโดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิของงบการเงินของธุรกิจประกันภัยที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวนเพื่อให้ได้อัตราส่วนทางการเงินโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 10 บริษัท และข้อมูลชีวิตดัชนีเศรษฐกิจจากธนาคารแห่งประเทศไทยแล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดด้วย Correlation Analysis การแสดงการเปลี่ยนแปลงดัชนีชีวิตทางเศรษฐกิจและอัตราส่วนทางการเงินโดยแยกแสดงแต่บริษัทด้วยกราฟและทดสอบความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระและตัวแปรตามด้วย Canonical Correlation Analysis

จากการศึกษาพบว่าการชะลอตัวลงมากของภาวะเศรษฐกิจในปี 2539 อย่างต่อเนื่องถึงปี 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงโดยมีสาเหตุมาจากการลดค่าของเงิน ส่งผลให้อัตราส่วนทางการเงินบางอัตราส่วนเกิดการผันผวนอย่างรุนแรง เช่นอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่าง

ถึงแก่น และอัตราส่วนกระแสเงินสดต่อหนี้สินหมุนเวียนแต่อัตราส่วนดังกล่าวกลับไม่มีความสัมพันธ์ที่ชัดเจนทางเศรษฐกิจตัวใดเลย อาจเนื่องมาจากธุรกิจประกันภัยได้รับผลกระทบจากการประกาศค่าเงินบาทลอยตัวน้อยมาก ประกอบกับการเติบโตอย่างมากของอุตสาหกรรมธุรกิจประกันภัย ซึ่งเป็นผลมาจากการออกมาจากการประกันภัยที่ได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากธนาคารและสถาบันการเงินอื่นๆ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอัตราส่วนทางการเงินและดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจพบว่าอัตราส่วนทางการเงินไม่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

โดยสรุปแล้วจากการทบทวนการศึกษาการวิจัยในช่วงต้นพบว่าการวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทประกันภัยโดยใช้อัตราส่วนต่างๆมีความแตกต่างกันบ้างในการนำอัตราส่วนมาใช้ในการวิเคราะห์ที่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ศึกษาให้ความสนใจตรงส่วนใดมากกว่ากันก็จะนำอัตราส่วนที่เกี่ยวข้องมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของบริษัท ดังนั้นจึงทำให้ได้แนวความคิดที่จะนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินของธุรกิจประกันวินาศภัยโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเฉพาะกิจการเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

แนวคิดทางทฤษฎี

ในการวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินธุรกิจเราจะใช้อัตราส่วนในการวิเคราะห์โดยใช้หลักการเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงินในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกิจการโดยใช้งบการเงินของกิจการเป็นตัวคำนวณหาอัตราส่วนต่างๆแล้วทำการเปรียบเทียบความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจ

การวิเคราะห์งบการเงิน

ในการบริการหารธุรกิจพบว่าข้อกำหนดเป้าหมายทางธุรกิจที่ต้องการ การกำหนดนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงาน แผนการดำเนินงาน ตลอดจนการจัดองค์กรเพื่อการดำเนินงานตามแผนย่อมอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินและการดำเนินงานในปัจจุบัน รวมทั้งความสำเร็จและล้มเหลวในอดีตเพื่อนำมาใช้แก้ไขปรับปรุงในการวางแผนงานในอนาคต ดังนั้นการวิเคราะห์งบการเงินและสามารถแปลความหมายได้อย่างถูกต้องนั้นจึงเป็นผู้ช่วยที่จำเป็นสำหรับนักบริหาร

งบการเงินของธุรกิจนั้นเป็นการสรุปผลงานการดำเนินงานในแต่ละรอบปีที่ได้มีการดำเนินงานในช่วงเวลานั้นทำให้ทราบถึงความสามารถในการดำเนินงานและการสร้างรายได้ของธุรกิจ ดังนั้นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจึงใช้ข้อมูลงบการเงินในการนำมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงข้อเท็จจริงในความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจในด้านต่างๆ เพื่อนำข้อเท็จจริงนั้นมาพิจารณาและวางแผนการดำเนินงานดังที่กล่าวมาแล้วในช่วงต้น โดยสามารถแบ่งกลุ่มผู้ใช้การวิเคราะห์งบการเงินในด้านต่างๆได้ดังนี้

1. เจ้าหนี้ จะสนใจงบการเงินของลูกค้านี้ เพื่อการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ สมรรถภาพในการหากำไรและลักษณะการได้มาและการใช้ไปของเงินทุนเพื่อวิเคราะห์ถึงความต้องการเงินของลูกค้านี้
2. ผู้ลงทุน คือ ผู้ที่มีเงินออมและพร้อมที่จะลงทุนในกิจการที่น่าสนใจส่วนมากจะวิเคราะห์ถึงสมรรถภาพในการหากำไรทั้งปัจจุบันและแนวโน้มของกำไรในอนาคตต่ออัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงในการลงทุน
3. ผู้บริหารในฐานะที่ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ จึงต้องวิเคราะห์อย่างละเอียดทุกด้าน เพื่อพิจารณาถึงปัญหาและโอกาสของกิจการสำหรับการกำหนดแผนการดำเนินงานต่อไป
4. หน่วยงานของรัฐ เพื่อได้ข้อมูลที่จะนำมาประกอบการพิจารณานโยบายต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจ ผู้บริโภค สังคม และประเทศโดยรวม

5. นักวิชาการ ระยะเวลาหลังนักวิชาการมีบทบาทมากขึ้นในการวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อนำมาศึกษาและให้ข้อเสนอแนะตลอดจนจัดทำข้อมูลที่สำคัญเพื่อการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะตลอดจนจัดทำข้อมูลที่สำคัญเพื่อการศึกษา และวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์แก่การศึกษางานการธุรกิจตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน คือ การนำเอาข้อมูลทางการเงินที่ต้องการพิจารณา 2 จำนวนมาคำนวณเปรียบเทียบ ผลที่ได้รับจะมีประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการในเวลาที่ต่างกันของธุรกิจเดียวกัน และในเวลาเดียวกันสำหรับกิจการต่างๆ อัตราส่วนทางการเงินจึงเป็นวิธีการที่นำข้อมูลทางการเงินของธุรกิจต่าง ๆ และในเวลาต่าง ๆ มาคำนวณให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันที่เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางการเงิน

ดังนั้นอัตราส่วนทางการเงินจึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ให้คำตอบแก่ผู้วิเคราะห์เกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ การวิเคราะห์ทางการเงินจะให้ผลได้อย่างสมบูรณ์ต้องมีการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ ที่คำนวณมาเปรียบเทียบดังกล่าวมี 2 แบบคือ

1. การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจเดียวกัน แต่ในระยะเวลาที่ต่างกันตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และแนวโน้มอนาคต
2. การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกิจการหนึ่งกับกิจการอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันในเวลาเดียวกัน อัตราส่วนของกิจการอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกันเรียกว่าอัตราส่วนโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรม หรืออัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมคำนวณได้จากงบการเงินของกิจการที่ประกอบธุรกิจ ในอุตสาหกรรมเดียวกันและนำมาถ่วงเฉลี่ยในทางคณิตศาสตร์

อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์อีกรูปแบบหนึ่งซึ่งแสดงออกในรูปของความสัมพัทธ์ระหว่างรายการที่เกิดจากการเปรียบเทียบโดยนำรายการที่ปรากฏในงบการเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่งมาหาความสัมพันธ์ในรูปของสัดส่วนและอัตราร้อยละ

อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่รู้จักกันดีโดยตัวของมันเองแล้วไม่ได้ให้หมายความอะไรมากนักแต่จะต้องนำมาแปลความหมายและใช้ประโยชน์ได้ก็โดยการเปรียบเทียบ ซึ่งทำได้ 3 รูปแบบคือ

1. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบกับกลุ่มบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน
3. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนของบริษัทเดียวกันในอดีตต่อเนื่องหลายๆปี

ลักษณะอัตราส่วนมาตรฐานหรืออัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงิน

อัตราส่วนมาตรฐานเป็นอัตราส่วนที่จัดทำขึ้นจากข้อมูลของอุตสาหกรรมประเภทนั้นเป็นส่วนรวม ตัวเลขที่ได้จากอัตราส่วนมาตรฐานจะเป็นเครื่องชี้ถึงสิ่งที่ธุรกิจแต่ละแห่งต้องการวัดว่าสูงกว่าหรือต่ำกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกันในอุตสาหกรรมเดียวกันภายในอุตสาหกรรมนั้นๆ อัตราส่วนของธุรกิจที่ต่ำกว่ามาตรฐานจะตีความว่าไม่ดี แต่ถ้าสูงกว่ามาตรฐานจะตีความว่าดี การเปรียบเทียบอัตราส่วนของธุรกิจกับอัตราส่วนมาตรฐานเป็นการเปรียบเทียบและตีความกันอย่างหยาบๆ ถ้าเราศึกษาวิธีจัดทำอัตราส่วนมาตรฐานแล้วพบว่าอัตราส่วนดังกล่าวเป็นเพียงค่าเฉลี่ยที่ได้จากข้อมูลของกลุ่มบริษัทที่อยู่ภายใต้อุตสาหกรรมเดียวกัน และในที่นี้เรียกว่าอัตราส่วนมาตรฐานให้ตรงกับข้อเท็จจริงที่ว่า อัตราส่วนเฉลี่ยอุตสาหกรรมแต่ละประเภท การใช้ค่าเฉลี่ยนี้เป็นตัวตัดสินโดยไม่ดูปัจจัยอื่น

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยวิเคราะห์ในภาพรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินของธุรกิจประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยแยกเป็นกลุ่มบริษัทประกันวินาศภัยขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก

วิธีการที่ใช้ในการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจประกันภัยโดยการวิเคราะห์จากอัตราส่วนทางการเงินเฉพาะกิจการโดยบริษัทที่ใช้ในการศึกษาเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยจำนวนบริษัทที่ใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 18 บริษัทในช่วงปีที่ทำการศึกษาคือ 2548-2550 เป็นเวลา 3 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิซึ่งแหล่งที่มาของข้อมูลคืองบการเงินประจำปีของบริษัทประกันวินาศภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างปี 2548-2550 เป็นเวลา 3 ปี โดยข้อมูลของอัตราส่วนทางการเงินได้จากการคำนวณงบการเงินของแต่ละบริษัทประกันวินาศภัยทั้ง 18 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การใช้เครื่องมือทางด้านอัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทโดยใช้อัตราส่วนต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นในการวิเคราะห์ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทในภาพรวมโดยมีอัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์โดยอัตราส่วนทางการเงินจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratios) เป็นกลุ่มอัตราส่วนที่ใช้วัดว่าธุรกิจมีสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดเพื่อไว้ใช้จ่ายและชำระหนี้สินระยะสั้นมากน้อยเพียงใด

- อัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio)

สูตร $\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} / \text{หนี้สินหมุนเวียน} = \dots\dots\dots$ เท่า

- อัตราเงินหมุนเวียนเบี่ยประกันภัยค่างรับ

สูตร $(360 \times \text{เบี่ยประกันค่างรับเฉลี่ย}) / \text{เบี่ยประกันภัยรับตรง} = \dots\dots\dots$ วัน

2. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดว่าธุรกิจมีความสามารถในการทำกำไรได้มากน้อยเพียงใด อัตราส่วนนี้จะช่วยให้ทราบถึงความสามารถในการทำกำไรของผู้บริหาร เมื่อเปรียบเทียบกับรายการต่างๆ อัตราส่วนที่จะช่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่

- อัตราส่วนการประกันภัยต่อ(Retention Ratio) เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกระดับการพึ่งพาการประกันภัยต่อมากกว่าการใช้ความสามารถของตนเอง

สูตร $\text{เบี่ยประกันภัยรับสุทธิ} / \text{เบี่ยประกันภัยรับรวม} \times 100 = \dots\dots\dots$ %

- อัตราส่วนค่าสินไหมทดแทน(Loss Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงผลการดำเนินงานในการพิจารณารับประกันภัย อัตราความเสียหายที่เกิดขึ้นกับประกันภัยนั้นๆว่ามีความเสียหายมากน้อยเพียงใด ถ้าอัตราส่วนค่าสินไหมทดแทนต่ำกว่าความเสียหายของภัยที่เกิดขึ้นนั้นอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และผลพิจารณา

คัดเลือกของบริษัทที่ทำให้บริษัทมีกำไร ตรงกันข้ามถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงกว่า 60% ขึ้นไปแสดงว่าความเสียหายของภัยที่เกิดขึ้นนั้นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง

สูตร ค่าสินไหมทดแทน / เบี้ยประกันภัยรับที่ถือเป็นรายได้ * 100 =%

- อัตรากำไรขั้นต้น เป็นอัตราที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้นของกิจการก่อนหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

สูตร กำไรจากการรับประกันภัย / เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ * 100 =%

- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการรับสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารการจ่าย ซึ่งเป็นต้นทุนในการดำเนินงานหากอัตราส่วนนี้มีค่ามากจะแสดงให้เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานนั้นมากทำให้ต้นทุนการดำเนินงานสูงตามไปด้วยส่งผลให้กำไรลดลง

สูตร (ค่าจ้างและบำเหน็จ+ค่าใช้จ่ายอื่นในการรับประกันภัย+ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน)/เบี้ยประกันที่ถือเป็นรายได้ =%

ค่าที่เหมาะสม ควรต่ำกว่า 40 %

- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เป็นการพิจารณาถึงอัตรากำไรที่บริษัทได้รับจากการลงทุนทั้งหมดในงวดนั้นโดยแสดงถึงความสามารถในการหากำไรจากการลงทุนว่าสูงกว่าหรือต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน

สูตร รายได้สุทธิจากการลงทุน / สินทรัพย์ลงทุนเฉลี่ย*100 =%

ค่าที่เหมาะสมควรมากกว่า5%

- อัตราเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ

สูตร เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย =เท่า

- อัตรากำไรสุทธิ แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรต่อรายได้รวมของบริษัทประกันวินาศภัย

สูตร กำไรสุทธิ / รายได้รวม =%

- อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ(Return on Common's Equity Ratio : ROE)เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดว่าธุรกิจมีความสามารถในการหากำไรให้กับผู้ถือหุ้นสามัญมากน้อยเพียงใด

สูตร (กำไรสุทธิ - เงินปันผลหุ้นบริมสิทธิ) / ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญเฉลี่ย * 100 =%

ค่าที่เหมาะสม โดยปกติควรสูงกว่าผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นควรจะได้รับเมื่อไปลงทุนด้านอื่นเช่น อัตราดอกเบี้ยหุ้นกู้ เป็นต้น หรือขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจขณะนั้น

3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (Activity or Efficiency ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดว่าธุรกิจมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่อสร้างรายได้มากน้อยเพียงใด ได้แก่

- อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets ratio :ROA) เป็นอัตราส่วนทางการที่ใช้วัดว่าธุรกิจมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างกำไรมากน้อยเพียงใด

สูตร กำไรสุทธีก่อนดอกเบี้ยจ่าย / สินทรัพย์รวมเฉลี่ย* 100 =%

ค่าที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ โดยปกติควรสูงกว่าต้นทุนทางการเงินที่

- อัตราส่วนรอบหมุนของสินทรัพย์รวม(Total Assets Turnover Ratio)เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดว่าธุรกิจมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์รวมเพื่อสร้างยอดขายได้กี่เท่า โดยค่าที่ได้จะพิจารณาเปรียบเทียบกับกิจการอื่นๆในอุตสาหกรรมเดียวกันว่าบริษัทมีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำกว่าโดยรวม

สูตร รายได้รวม / สินทรัพย์รวมสุทธิเฉลี่ย =เท่า

4. อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดว่าธุรกิจได้เงินทุนมาใช้ในการดำเนินงานและการลงทุนจากแต่ละแหล่งมากน้อยเพียงใด โดยแหล่งที่มาของเงินทุนจะได้มาจากการกู้ยืมและจากเจ้าของธุรกิจ รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการกู้ยืมเงิน อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการก่อหนี้ของกิจการ ได้แก่

- อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Total Debt to Total Equity Ratio : D/E) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดว่าธุรกิจมีหนี้สินทั้งหมดกี่เปอร์เซ็นต์ของส่วนของผู้ถือหุ้น

สูตร $\text{หนี้สินรวม} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} * 100 = \dots\dots\dots\%$

ค่าที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โดยปกติควรมีหนี้สินทั้งสิ้นประมาณ 70%-150% (Rule of Thumb)

- Policy Liability to Capital Found

สูตร $(\text{ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย} + \text{สำรองเพื่อการเสี่ยงภัย}) / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} = \dots\dots\dots\%$

- อัตราส่วนเงินสำรองต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นการพิจารณาสัดส่วนเงินสำรองของบริษัทประกันภัยที่สำรองไว้สำหรับจ่ายแก่ผู้ทำประกันโดยวัตถุประสงค์ของการคำนวณอัตราส่วนนี้ในด้านผู้ทำประกันจะพิจารณาว่าบริษัทมีความสามารถจ่ายเบี้ยประกันเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามที่ตกลงไว้ได้เพียงพอหรือไม่

สูตร $\text{เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$

- อัตราส่วนเงินสำรองต่อสินทรัพย์รวม เป็นการพิจารณาสัดส่วนเงินสำรองของบริษัทประกันภัยที่สำรองไว้สำหรับจ่ายแก่ผู้ทำประกันโดยวัตถุประสงค์ของการคำนวณอัตราส่วนนี้ในด้านผู้ทำประกันจะพิจารณาว่าบริษัทมีความสามารถจ่ายเบี้ยประกันเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามที่ตกลงไว้ได้เพียงพอหรือไม่

สูตร $\text{เงินสำรองประกันภัย} / \text{สินทรัพย์รวม} = \dots\dots\dots\%$

ค่าที่เหมาะสม เงินสำรองเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมค่าที่ได้หาค่าสูง แสดงว่าบริษัทมีภาระผูกพันในการจ่ายชำระหนี้ให้กับผู้เอาประกันมากและมีความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจมากและหากเปรียบเทียบกับบริษัทอื่นแล้วมีค่าสูงกว่าแสดงว่าบริษัทมีภาระหนี้สินและข้อจำกัดในการดำเนินงานมากกว่าบริษัทอื่น

- อัตราการจ่ายเงินปันผล เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัท

สูตร $\text{เงินปันผล} / \text{กำไรสุทธิ} * 100 = \dots\dots\dots\%$

2. นำอัตราส่วนทางการเงินที่ได้จากการคำนวณงบการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยทั้ง 18 บริษัทมาแบ่งกลุ่มเป็นบริษัทประกันวินาศภัยขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กโดยหลักการแบ่งคือใช้สินทรัพย์รวม ณ ปี 2550 จำนวน 76,520 ล้านบาท เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ผู้ทำการศึกษาพิจารณาเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มโดยดูจากการกระจายตัวของขนาดสินทรัพย์รวมของบริษัทประกันวินาศภัย ดังนี้

2.1 บริษัทประกันขนาดใหญ่คือมีสินทรัพย์สูงกว่า 4,000 ล้านบาทขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 8 บริษัท ประกอบด้วย บมจ.กรุงเทพประกันภัย, บมจ.ทิพยประกันภัย, บมจ.ศรีอยุธยาประกันภัย, บมจ.สินมั่นคงประกันภัย, บมจ.ไทยรับประกันภัยต่อ, บมจ.ประกันคุ้มภัย, บมจ.ไทยพาณิชย์สามัคคีประกันภัย และ บมจ.เทเวศประกันภัย

2.2 บริษัทประกันวินาศภัยขนาดกลางคือสินทรัพย์รวมเกิน 1,000 ล้านบาท ถึง 4,000 ล้านบาท มีจำนวนทั้งสิ้น 7 บริษัท ประกอบด้วย บมจ.นวกิจประกันภัย, บมจ.ภัทรประกันภัย, บมจ.ประกันภัยไทยวิวัฒน์, บมจ.นำสินประกันภัย, บมจ.ไทยประกันภัย, บมจ.ไทยเศรษฐกิจประกันภัย และ บมจ.บางกอกสหประกันภัย

2.3 บริษัทประกันวินาศภัยขนาดเล็กคือสินทรัพย์รวมต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท มีจำนวนทั้งสิ้น 3 บริษัท ประกอบด้วย บมจ.เจริญประกันภัย, บมจ.อินทรประกันภัย, บมจ.พอลคอนประกันภัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจ ประกันวินาศภัยเพื่อวางนโยบายในการควบคุมธุรกิจนี้ ให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับประชาชนทั่วไป
2. ฝ่ายบริหารของบริษัทสามารถใช้เป็นแนวทางในการควบคุมและปรับปรุงกลยุทธ์ในการบริหารฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทที่ตนบริหารอยู่ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
3. ผลของการศึกษาสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการทำวิจัยและศึกษาต่อไป

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพและความสามารถในการดำเนินงาน เนื่องจากเมื่อทำการเปรียบเทียบความสามารถภายในกลุ่มแล้ว ไม่ว่าจะเป็นอัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่อง อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน และ อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายการเงินโดยบริษัทมากกว่าครึ่งของกลุ่มมีค่าที่ยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ถึงแม้ว่าในส่วนสภาพคล่องที่ค่อนข้างน้อยเนื่องจากการลงทุนมาเพื่อสร้างรายได้ในด้านอื่นให้กับกิจการ จึงทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนมีอยู่น้อยแต่ก็สามารถชำระหนี้สินได้ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด และในส่วนของด้านภาระหนี้สินที่มากกว่ากลุ่มบริษัทขนาดอื่นนั้นเกิดจากที่มีการสำรองเบียดประกันที่ยังไม่เกิดขึ้นซึ่งถือว่าเป็นภาระหนี้สินเมื่อมีการเกิดการชดใช้ค่าสินไหมในอนาคตเนื่องจากการขยายตัวทางธุรกิจ แต่อยู่ในสัดส่วนที่สมดุลกันไม่มีปัญหาเช่นกัน และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมเฉลี่ย จึงทำให้ในภาพรวมถือว่ากลุ่มบริษัทมีความสามารถในการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทขนาดกลาง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มบริษัทขนาดกลางมีประสิทธิภาพและความสามารถในการดำเนินงาน เนื่องจากเมื่อทำการเปรียบเทียบความสามารถภายในกลุ่มแล้ว ไม่ว่าจะเป็นอัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่อง อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน และ อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายการเงิน โดยบริษัทมากกว่าครึ่งของกลุ่มมีค่าที่ยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่ต้องมีการปรับปรุงในส่วนของการใช้จ่ายในการดำเนินงาน และการจ่ายค่าสินไหมทดแทน ถึงแม้ว่าจะเป็นผลกระทบจากปัจจัยภายนอกเป็นสนใจแต่ผู้บริหารก็ควรหากกลยุทธ์ที่จะทำให้ไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายมากนักอาจสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เอาประกันโดยให้ส่วนลดเมื่อไม่มีการเคลมในปีแรก อีกทั้งยังเป็นการรักษาลูกค้าเดิมให้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง ลดค่าใช้จ่ายในการสร้างลูกค้าใหม่ไปในตัว และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมเฉลี่ย จึงทำให้ในภาพรวมถือว่ากลุ่มบริษัทมีความสามารถในการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทขนาดเล็ก

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มบริษัทขนาดเล็กไม่ค่อยมีประสิทธิภาพและความสามารถในการดำเนินงาน เนื่องจากเมื่อทำการเปรียบเทียบความสามารถภายในกลุ่มแล้ว ไม่ว่าจะเป็นอัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่อง อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน และ อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายการเงิน โดยบริษัทของกลุ่มโดยส่วนใหญ่มีค่าที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ดีเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมเฉลี่ย จึงทำให้ในภาพรวมถือว่ากลุ่มบริษัทไม่ค่อยมีความสามารถในการดำเนินงาน เนื่องจากต้องประสบปัญหาทางการเงิน ถึงแม้ว่าจะมีอัตราส่วนสภาพคล่องดีก็ตาม แต่ด้านของหนี้สินแล้วมีมากกว่าทรัพย์สินที่มีอยู่จึงไม่สามารถชำระหนี้สินที่เกิดจากชดใช้ค่าสินไหมได้ จนต้องมีการจ่ายเงินปันผลที่มีอัตราสูงเพื่อจูงใจให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนเพื่อเพิ่มสินทรัพย์ให้เพียงพอต่อการชำระหนี้ที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการรับประกันเพิ่ม

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทประกันวินาศภัยขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยใช้อัตราส่วนเฉลี่ยทางการเงินเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ พบว่าในภาพรวมของอัตราส่วนทั้ง 4 ประเภท ได้แก่

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง พบว่า กลุ่มบริษัทขนาดเล็กมีสภาพคล่องดีที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ และ กลุ่มบริษัทขนาดกลาง ถึงแม้ว่ากลุ่มบริษัทขนาดกลางจะมีอัตราส่วนสภาพคล่องมากกว่ากลุ่มบริษัทขนาดใหญ่แต่จำนวนวันที่มีเบี้ยค้างชำระมากกว่ากลุ่มบริษัทขนาดใหญ่แสดงให้เห็นว่ามีอัตราความเสี่ยงในการเกิดหนี้สูญสูงกว่ากลุ่มบริษัทอื่นและเมื่อทำการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมก็ถือว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี
2. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร พบว่าในภาพรวมกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพดีที่สุดในการทำกำไรเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทที่เหลือจากอัตราส่วนที่สำคัญในการหากำไรนั้นคือ อัตราส่วนเบี้ยประกันภัยรับสุทธิต่อเบี้ยประกันภัยรับ (Retention Rate) อัตราเบี้ยประกันภัยรับ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เนื่องจากกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของเบี้ยประกันภัยรับทุกปีมากกว่ากลุ่มบริษัทอื่นเมื่อทำการเปรียบเทียบตามสัดส่วนจึงทำให้มีกำไรมากกว่า รวมทั้งสัดส่วนในการลงทุนในด้านอื่นที่มากกว่าเช่นกันแต่ก็ต้องมีการปรับปรุงในส่วนของการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของเบี้ยประกันภัยรับที่ต้องทำให้ลดลงให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และเมื่อทำการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมพบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี
3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่และกลุ่มบริษัทขนาดกลางมีประสิทธิภาพในการแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงานพอกันเพราะมีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดรายได้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีและเมื่อทำการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมแล้วก็อยู่ในเกณฑ์ที่ดีเช่นกัน
4. อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน พบว่า กลุ่มบริษัทขนาดเล็กมีประสิทธิภาพการใช้เงินลงทุนในการดำเนินงานและการลงทุนโดยแหล่งที่มาของเงินทุนจะได้มาจากการกู้ยืมและจากเจ้าของธุรกิจรวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการกู้ยืมเงินดีกว่ากลุ่มบริษัทที่เหลือ แต่หากพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วพบว่าการที่กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีค่าของอัตราส่วนที่มากกว่านั้นอันเนื่องมาจากกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีการขยายตัวทางธุรกิจที่มากกว่าโดยพิจารณาจากเบี้ยประกันภัยรับในแต่ละปีที่ค่าของส่วนสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก จึงเป็นเหตุให้ต้องมีการสำรองเงินเพื่อการเสียภัยที่ยังไม่เกิดที่มากกว่ากลุ่มบริษัทอื่น ซึ่งถือเป็นภาระหนี้สินของกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ดังนั้นทำให้กลุ่มอัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน มีค่ามากกว่ากลุ่มอื่น และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

ดังนั้นสรุปว่ากลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีความสามารถในการดำเนินงานดีกว่ากลุ่มบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก และยังทำการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนอุตสาหกรรมเฉลี่ยแล้วยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่บางอัตราส่วนเท่านั้นที่ยังต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น คือ กลุ่มอัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาทั้งหมดที่ได้นำเสนอข้างต้น มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในช่วงการศึกษาปี 2548-2550 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจของไทยนั้นมีการผันผวนอันเนื่องมาจากสถานการณ์ทางการเมืองจึงส่งผลให้มีการชะลอตัวของการบริโภคและการลงทุนดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควมศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา
2. การเลือกบริษัทในการศึกษาควรมีการขยายไปยังกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้อยู่ในตลาดหลักทรัพย์เพราะผลการดำเนินงานของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์และการบริหารงานด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันไม่มากนัก ดังนั้นการขยายฐานการศึกษาจะทำให้ทราบโครงสร้างของตลาดดีขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยขนาดใหญ่โดยการเปรียบเทียบระหว่างบริษัทประกันวินาศภัยไทยกับสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างชาติว่ามีความแตกต่างกันน้อยเพียงใด
4. จากผลการศึกษาของบริษัทของกลุ่มขนาดกลางและกลุ่มขนาดเล็กควรมีการปรับการบริหารจัดการในส่วนของการใช้จ่ายให้ลดลงเพื่อลดต้นทุนทำให้เกิดสภาพคล่องทางการเงิน โดยเฉพาะกลุ่มบริษัทขนาดเล็กที่การบริหารจัดการยังไม่ดีพอทำให้เกิดการขาดทุนควรมีการปรับทั้งโครงสร้างเพื่อสร้างกำไร
5. จากการศึกษาทำให้ทราบว่าไม่ว่าจะเป็นกลุ่มธุรกิจใดก็ตามควรต้องมีการบริหารจัดการด้านการเงินที่ดีนั้นหมายถึงว่าฐานะการเงินของบริษัทดีแค่ไหนสามารถรับมือกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้หรือไม่

บรรณานุกรม

- อำนาจ วงศ์พินิจโรตม(2536) ความมั่นคงของธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย: วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ธนชนม์ โอภาเฉลิมพันธ์(2542) ความสามารถในการประกอบการในธุรกิจประกันวินาศภัย : วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เกษม คุ่มพรสิน(2543) ศักยภาพของบริษัทประกันวินาศภัยไทยในสหัสวรรษใหม่: การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและวิสัยทัศน์: วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปรีดี โพธิ์วิจิตร (2543) การวิเคราะห์ความสามารถของการดำเนินงานของธุรกิจประกันภัยโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน: วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
กรมการประกันภัย, รายงานประจำปี 2549.
- อรอนงค์ กัลยาณสิทธิ์ (2547) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย: วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- วีระวัฒน์ จันพรพงษ์ (2539) ความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจประกันวินาศภัยไทยในยุคประกันภัยเสรี : วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- จันทนา บริกัปปกุล (2543) การวิเคราะห์ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ต่ออัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมประกันภัย: วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- ประทีป ปฐมกสิกุล , การวิเคราะห์งบการเงิน , กรุงเทพฯ โรงพิมพ์เทียนวัฒนา ม.ป.ป.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, หลักการประกันภัย , โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2533